త్రైలోక్య సాక్షాత్కారం

వేణుగోపాల్ సెకండరీ గ్రేడ్ ప్యాసై ఉద్యోగార్థం అప్లికేషన్ జిల్లాపరిషత్‌కి వేశాడు. అదృష్టవశాత్తు త్వరలోనే ఫలాన పంచాయతీ సమితి ఆఫీసుకు రావలసినదని ఉత్తరువు వచ్చింది. హుటాహుటి బయల్దేరాడు. వెళ్లడం క్రొత్త స్థలం జాగ్రత్తగా వెళ్లవలసినదని తండ్రి సుబ్బయ్య హితాన్ని సావకాశంగా విని, అమ్మతో వస్తానని చెప్పి బయల్దేరాడు.

మదనపల్లి వదలి తంబళ్లపల్లికి తొమ్మిది గంటలకి చేరింది బస్సు. ఇంటర్‌వ్యూలకి రావలసిన వాళ్లు అంతకు క్రితమే హాజరయి ఉన్నారు. పది గంటలు కావడంతో ఇంటర్‌వ్యూ ప్రారంభమయింది. లాంఛనంగా జరిగిన ఆ ఇంటర్‌వ్యూ విశేషాలు లేక పోగా, పెళ్లి వారి నడకలా సాగింది. విసుక్కున్న వాళ్లున్నారు. ఒంటిగంటయినా ఇంకా ఈ తంతు ముగియలేదే ఆకలిగా ఉన్నదంటూ విసుక్కుని ఆక్రోశించిన వాళ్లున్నారు. వేణువంతు సరిగ్గా ఒకటిన్నరకు వచ్చింది. సెలక్షను అభ్యర్థులు ఇద్దరు. ఒకరు సర్టిఫికేటు చూసి ఏదో గుర్తించుకుంటే ఏదో వ్యక్తి వేణును ఆపాదమస్తకం చూసి, తన హావభావాలతో తేరిపార చూస్తూ పరిశీలించి "స్వస్థలం ఏది"ని అడిగాడు ఆంగ్లంలో వేణు బదులిచ్చాడు. "ఇక వెళ్లొచ్చు" అని అభ్యర్థులు ఏకాంగీకారం చెప్పడంతో వేణుకు కొంత కోపం వచ్చింది. ఇంత మాత్రానికి తన వనభై మైళ్ల ప్రయాణం వృథా అని అనుకోక పోయినా కొంత బాధ పడ్డది మాత్రం వాస్తవం. ఏది ఏమైనా తనకుద్యోగం రావాలి. తనుద్యోగం చెయ్యాలి.

ఇంటర్వ్యూ జరిగిన వారం రోజులకు ఉద్యోగం ఫలాన 'పల్లె'లో వేశామంటూ ఆర్డ రందుకున్న వేణు సంతోష పడ్డాడు. తన జీవితంలో ఇదొక ఘట్టం ఆరంభం కాబోతున్నది. చదువుకున్న కాలం నుండి, ఉద్యోగం చేసి తనొక స్థిరత్వానికి వెడుతున్నాడు. పల్లెపట్టు నవలోకించి, ఉండటానికి ఇల్లు చూసుకోవడానికి తంబళ్లపల్లి సమితి ఆఫీసుకు ఆ మరువాడే వెళ్లాడు.

ఆఫీసులో గుమాస్తాలు పని చేస్తున్నారు. సమితి బ్లాకు డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు క్యాంపు కెళ్లారని తెలిసింది. సమితి ప్రెసిడెంటు కారు వచ్చి ఆగింది. అందులో నుండి ప్రెసిడెంటు దిగి, లోపలి కొచ్చి, తన సీట్‌కు వెళ్లి హెడ్ క్లార్కును పిలిచి ఏదో అడుగుతున్నాడు.

వేణు 'ఏ' క్లార్కువద్ద కెళ్లి ఆర్డరు చూపి ఆ పల్లెకు వెళ్లేదారి, అదీ దగ్గరదారి తెలుపాల్సిందని అర్థించాడు. ఆ గుమాస్తా మౌనిలా చేయిని ప్రెసిడెంటువైపు చూపి, తన పనిలో నిమగ్నుడయ్యాడు. వేణు మరింకో గుమాస్తానడిగాడు మెల్లగా. ఆ గుమాస్తా తనకు తెలియదన్నాడు. చిల్లర దేవుళ్లను మొక్కడానికన్నా అసలు దేవుణ్ణి చూడడమే నయమనుకుని నేరుగా ప్రెసిడెంటు సమీపించి ఆర్డరు చూపి అడిగాడు.

"అవునోయ్. ఆ పల్లెకు క్రొత్త పాఠశాల పెట్టించాం. న్యూటీచర్‌గా నిన్ను వేయించాం. ఆ పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు అడగ్గా వేయించాం. ఆ పల్లె ఆ ప్రాంతంలోనే ఉండాలి. బస్సు దిగి ఆరు మైళ్లు నడవాల్సి ఉంటుంది. తెల్సిందా." అంటూ ఆయన చెప్పాడు.

"ఏ బస్సులో వెళ్లాలండి" వేణుకు ఆ ప్రాంతమే నూతనం కాబట్టి సవివరంగా అడిగి తెల్సుకుందామని అడిగాడు.

సమితి ప్రెసిడెంటు సావధానంగా వివరించిన అనంతరం వేణు రోడ్డు కొచ్చాడు.

* * *

బస్సు దిగే సమయానికి మధ్యాహ్నం రెండ గంటలు పైబడ్డది. ముందెన్నడూ చూచి ఎరగని ప్రాంతం దారి తెలియలేదు బస్సు కండక్టర పుణ్యాన దిగి వెళ్లవలసిన చోటు కనుక్కుని నడ సాగేడు. రోడ్డు కాకుండా, కాలిదారి కాకుండ త్రిశంకుస్వర్గంలా ఉన్న ఆ దారంట నడుస్తూ ఆ పల్లెను గురించి, తను నడుచుకో వలసినది ఆల చిస్తున్నాడు వేణు. ముక్కూ మొగ మెరుగని చోటు అదే గాక పరిచయమైనా లేదు అక్కడ. తనిం వరకు విద్యార్థిగా ఉన్నవాడాయె. ఇపుడు ఉద్యో చెయ్యబోతున్నాడు. ఆ ఒక్క భరోసాతోనే తనిం దూరం వచ్చాడు. మాష్టరుగా మారబోతున్నాడ పవిత్రమైన గురువన్న నామాన్ని సార్థక చెయ్యాలి ఆశయాలకేం ? బోలెడున్నాయి. భా భారత పౌరుల్నిగా తను మార్చబోతున్నాడు వయసులో నున్న పిల్లల్ని ఈ మహత్తర యజ్ఞం తన కెదురయ్యే సమస్య లెన్ని ? పరుగులు తీ తన ఉత్సాహానికి ఆటంకాలెన్ని ? తరగని విజ్ఞానా తన విద్యార్థుల కందజేయ బోతున్నాడు. సత్కా నికి ఆటంకాలు రావు. వచ్చినా అవి నిలువవు, అన్న తన ఆత్మ విశ్వాసం.

ఒక చిన్న గుట్ట ఎక్కి దిగాడు. చిట్టడివిలో పిట్టలు అట్టహాసంగా, కోలాహలంతో కూసు న్నాయి. ఒక ముల్లు కాలికి గుచ్చుకుంది. తీసివేశాడు రక్తం పెరుక్కుంది కొద్దిగా. లోతుగా గుచ

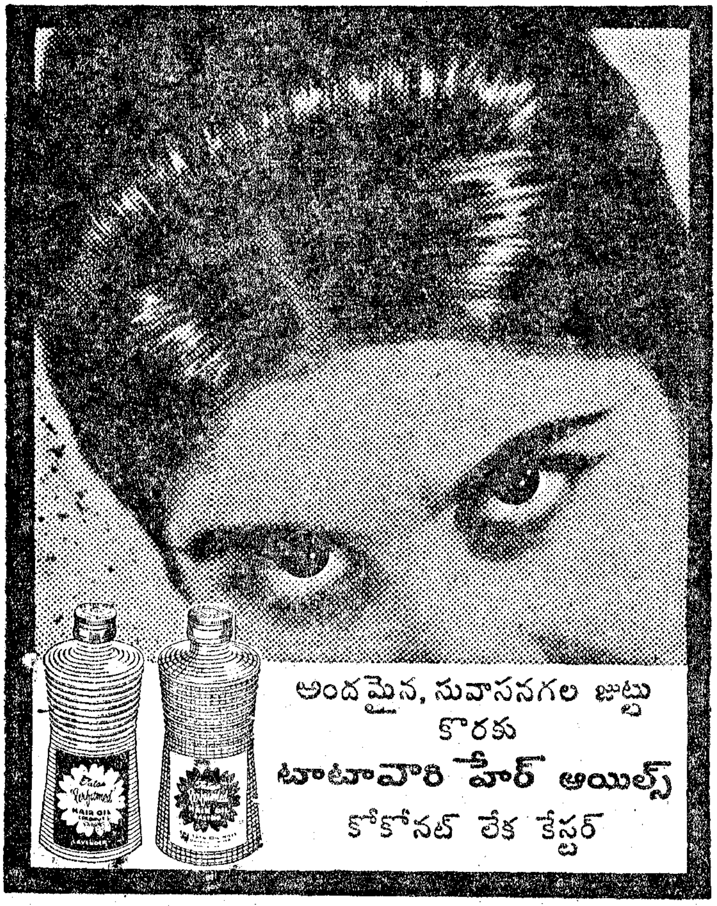

త్రైలోక్య వశ్యాకరం

కొన్నట్టుంది ఆ ముల్లు.

మెల్లగా పడవ సాగించాడు. అదొక పాలెం కనిపించసాగింది చూచాయగా. ఒకతను అరక తోలుతున్నాడు.

వేణును చూసిన వాడల్లా "ఎక్కడికప్పా ఇట్టా ఎడుతున్నావ్ ?" అని పలుకరించాడు.

వేణు బదులిచ్చాడు.

"అహా మేట్టూరివా. ఆ పల్లెలో ఇస్కూలు లేదే. అయితే కొత్తగా ఏశారా ? అవున్లే వేసుంటారు. నా మతి మండ పంచాయతీ పెసిడెంటు చెప్పలా. అయిన గాని అదో సూడు. ఇలా గెడితే బారెడు దూరం ఇదో స్సూడు. ఇలాగెల్లేవు. ఇది సింహాపల్లికి చేర్చేను. ఇటు పడమర. సూటిగా ఎడితే పల్లె ఉంటుంది. కాస్త దూరమేలె."

"వస్తానండి" అంటూ వేణు పడవ సాగేడు.

అరకను వదలి ఆ వ్యక్తి దారికొచ్చి:

"బీడి ఉండదా ?" అని అడిగాడు.

"నేను కాల్చడం లేదు" అన్నాడు వేణు జేబు చూపి.

"పోన్లే పొడి ఉన్నదా ?"

"నేను వెయ్యడంలేదు."

"పీడ వదలె"

"అది సరేగాని పల్లెలో ఎన్ని యిండ్లుంటాయి?"

"ఆఁ ఏ ముంటయిలే. మహా ఉంటే అరవైకి మించదు."

"మునసబు ఉన్నాడా ?"

"లేకేం మునసబు, కర్నం ఇద్దరూ ఉన్నారు"

"ఇక వస్తాను" అని బయల్దేరాడు వేణు మళ్లా.

"తేది ఏం ? ఈ వానలు సూస్తే వడసంటోంది బావుల్లోనేమొ నీళ్లు లేవు. ఇట్టాగ ఉంటే నామర్దా కావల్సిందే. నారు వదిలాం. వానపడలా. అవును గాని పంచాంగంలో ఈపారి వరసం ఎంత ఏశారు ?"

పంచాంగంలో వర్షం ఎంత వేశారు ? వేస్తారా అన్న సందేహం కల్గింది. ఇన్ని పదునులు, దుక్కులు అని వేస్తారా ? ఇక్కడ వేణు చిక్కులో పడ్డాడు. పంచాంగం గురించి పాఠ్యాంశంగా పెట్టలేదు. ఏమో ? పంచాంగంలో వర్షం ఇంతని ఉన్న దేమో ? ఇక్కడ తన బెట్టు పోగొట్టుకోకూడదు. ఇంగ్లీషులో తారీఖు సూటిగా చెప్పాడు.

"తెలుగులో తేది ఏమని అడిగితే ఇంగిలీసులో ఏక్ దమ్మనడం సేస్తున్నావు. తెలుగు తేది, నెల ఏంది ?"

తడుముకున్నాడు వేణు తెలుగు నెలలు తెలుసు. కాని ఫలాన మాసం, ఫలాన తారీఖని తెలియదు. ఏం చెప్పడం ?

"తెలుగు తేది తెలియదు" అని ఒప్పేసుకున్నాడు.

"అదేంది బాబూ. నేను నమ్మను. ఇంత సదువు సదివి తేది తెలియదంటే నమ్మను. అది పోన్లే కొత్త సంవత్సరం కదా ? వరసం ఎట్టాగుంది ? ఎప్పుడు కురస్తది."

తనెలా చెప్పగలడు ? శాస్త్రోక్తంగా ఎప్పుడు వర్షం పడ్తుందో ఏమో ?

"ఏం అలా తెంబేలు పడ్డారు ఇంత మాత్రం తెలీదా ?"

మళ్ళా చెబుతానని తన వడికి సాగించాడు వేణు. [illegible] అది [illegible] పెట్టి చేదు. ఓ సారి [illegible] తలుపుతో ఒక వ్యక్తి.

ఆ వ్యక్తి అరక తోలడానికి వెళ్ళాడు.

ఆదిలో హంసపాదిలా ఈ పంచాంగం గురించి అడగడంతో వేణు కొంత నలుగుడు పడ్డది మాత్రం వాస్తవం.

నమ్మకం మానవునికి సోధానికి పడిగట్ల వంటివి. నమ్మకంతో మానవుడు జీవిస్తున్నాడు. మడి గుండంలో చిక్కుకున్న వ్యక్తి చిన్న ఆకు అవుపించినా దాన్ని పట్టుకుని బ్రతగ్గలనేమో అని ఆశిస్తున్నాడు. రాయి అని త్రోసివేసి నడవ్వచ్చు. రాయికే ఆకారం మార్చి భగవంతుడని పూజించవచ్చు. నమ్మకంపైన్నే ఆధారపడ్డది ఇది.

బడికెళ్ళిన తర్వాత పంచాగాన్ని తెప్పించి దాని అనుపానులు తెలుసుకోవటం నయం.

విసిరి వేయబడ్డ వేరుశనగ కాయల్లా, అక్కడక్కడ వీధుల క్రమం లేక పల్లె చూడ్డానికి క్రమశిక్షణ లేని పిల్లవాళ్లలా అవుపించింది. ఒకటో రెండో పెంకుటిళ్లు వ్యత్యాసాల్ని తెలుపుతున్నాయి. ఎగా దిగా చూస్తున్న పల్లెజనాన్ని చూసుకుంటూ మునసబు ఇల్లు అడిగి తెలుసుకుని, ఆ వైపు వెళ్ళాడు.

మునసబు తీరిగ్గా కూర్చుని ఉన్నాడు కుర్చీలో. వచ్చిన వేణుని, అతని రాకలోని ఆంతర్యాన్ని సావకాశంగా తెలుసుకున్నాడు. బడి స్థలాన్ని చూపించవలసిందిగా వేణు అడిగాడు.

వేణును పిలుచుకుని మునసబు ఒక పూరిపాక కోసి కొచ్చాడు.

"ఇదే ఇప్పటి పాఠశాలగా ఉంచుకోండి. నిదానంగా వేరే భవనం కట్టిస్తాం." అంటూ తలుపు తెరిచాడు.

చెదలు పట్టిన తలుపు త్రోపుడుకు తట్టుకోలేక మొరాయించి, రక్కసుని గావుకేకలా అరిచి తెరుచుకుంది. ఇద్దర్ని చూశాయేమో బల్లులు పరుగెత్తాయి, ఎలుకలు దౌడుతీశాయి. గోడలు ఖరాబుగా ఉన్నాయి. వేణు పై కప్పు చూశాడు. రామరామ. సూర్య చంద్రులు నిరాటంకంగా రాజ్యం చెయ్యవచ్చు. కిటికీలు లేవు. గుహలో ఉన్నట్టుంది. పాక బయటయినా శుభ్రంగా ఉన్నదా అంటే అదీ లేదు. అంతా పరమఅసహ్యంగా వుంది. ముక్కు మూసుకున్నాడు వేణు. వాసన కొడుతున్నది. నాలుగు అంకణాల పాకది. వేణుకి తల తిరుగ సాగింది.

"ఇక్కడ స్కూలు పెట్టెయ్యండి."

ఆలోచించాడు వేణు కొద్దిసేపు. ఉత్త చెవికన్నా తాటాకుచెవి మేలు అన్నట్టు ఆ మరు రోజే అడ్మిషను, రిజిష్టరు, అటెండెన్సు రిజిష్టరు టీచర్స్ అటెండెన్సు రిజిష్టరు రాసి బడి ప్రారంభించాడు. రెండు రోజులు మునసబు గృహంలో భోజనం చేయించి తిన్నాడు. తనకు భోజనం చేసుకోడానికి ప్రత్యేక గది అడిగి, లేదనిపించుకుని పాఠశాలలోనే ఓ ప్రక్క ఒక అంకణం వరకు జొన్న చొప్ప తెప్పించి అడ్డదిడ్డంగా కట్టి 'స్వయం పాకానికి' రెడీ చేశాడు. పిల్లల సహాయం కొంత తీసుకున్నాడు. మొదట్లో అన్నంలో గంజి ఎక్కువగా ఉండేది, అన్నం ఉడకక పోయినా దించేవాడు, రసం చెయ్యాలని అది పుల్లగా ఉండేటట్లు చేసి ఇది చింతపులుసు అని తిన్నాడు. ఇది చారు కాదు మరేదో అనుకుని తినేవాడు. కాకరకాయలు తెప్పించి పాపం చేసి తాళింపు వేశాడు. వోట్లో వేసుకుంటే వేశాడు. చేతులు కాల్చుకున్నాడు ఒక నాడు గంజిని వంచుతూ. పొయ్యి రగులుకోక పోవడంతో వూదివూది దుండక పోవడంతో కిరసనాయిలంతా వంచి ముట్టించాడు. ఒక రోజు మట్టి పాత్రలో పప్పు ఎనుపుతూ పగలకొట్టి, ఆ రోజు పప్పు చారు లేక, రసంతో తిని ఇదే గత్యంతరం అని సర్దుకున్నాడు.

పాఠాలు చెబుతున్నాడు వేణు పిల్లలకి ఓ రోజు.

"సార్ సార్" అంటూ ఒకావిడ వచ్చింది.

వెనుదిరిగి చూశాడు. ఒకావిడ వచ్చి బడిలో ప్రవేశించింది.

"రాహుకాలం ఎప్పుడు ? మా అమ్మాయిని అత్తగారింటికి కధిరికి పంపాలి" అంది.

శుభమా అని ఎస్తే రాహుకాలం తెల్పియదన డమా ? ఎప్పుడో ఏమో ? తెలుసుకున్నది కాస్త గుటుకుస్నావో అని మరచాడు. జ్ఞాపకశక్తి నంతా ప్రయోగించి చూసినా ప్రయోజనం లేక పోవడంతో ఒక్కింత సేపు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

"ఎప్పుడు సార్ ?"

వేణు చటుకున పిల్లల్ని పిలిచి 'పెద్దబాలశిక్ష ఎవరి వద్దనైనా ఉన్నదా' అని అడిగాడు.

ఓ అబ్బాయి పుస్తకం తెచ్చివ్వడంతో వేణు తన పరువు నిలుపుకో కలిగాడు.

ఆవిడ వెళ్లిపోయాక వేణు కించ పడ్డాడు. రాహుకాలాన్ని తన డైరీలో రాసుకుని వదిల పర్చుకున్నాడు ఎందు కయినా మంచిదనుకుని.

మధ్యాహ్నం వంట చేసుకుంటున్న వేణు వద్దకు ఇద్దరు పల్లెవాళ్లు వచ్చారు. వచ్చినవాళ్లని కూర్చోండని చెప్పి వేణు బియ్యంలోని రాళ్లను ఏర సాగేడు.

"పంచాగాలు వచ్చాయయ్యా ?' అని అడిగాడు

వచ్చాంపో ! పంచాగాలా ? ఏమని చెప్పగలడు ? రాలేదంటే ఏం నామోషో అని అనుకుని.

"వచ్చి ఉంటాయి" అని అన్నాడు తలెత్తకుండా. అంటే రాకకూడా ఉండొచ్చు అని అర్థం ! !

"సంక్రాంతి పురుషుని లక్షణాలు ఏమిటయ్యా ?" అని అడిగాడు మళ్ళా. ఈ సంక్రాంతి పురుషుడెవడు ? సంక్రాంతి పండుగ జనవరి మాసంలో ఖచ్చితంగా వస్తుంది. ఇది వాస్తవం. సందేహం లేదు. ఈ పండుగకి పురుషుడెవడు ? ఏమీటని కథా కమామిషు ?

"అదేనయ్యా మకర సంక్రాంతి పురుషుని వాహనం, వస్త్ర ధారణం ?" వేణుకి దిక్కులు తోచలేదు. ఈ పంచాంగం గురించి తెలియక పోయే పక్షాన ఈ పల్లెలో నిజాయించేటట్లు లేదు. ఏం చెయ్యడం ? ముందు వీళ్లని పంపితేచాలు. ఏమని నచ్చచెప్పడం ? పిల్లల్ని క్రమశిక్షణలో ఉంచి, చదువు చెప్పడంకన్న ఎక్కడగుపిస్తే అక్కడ రాహువు కాలం, యమగండకులాలు అడిగి జవాబులు రాబట్టాలనే వీళ్ల ఆతురతకు కోపం వచ్చింది.

"రేపు మదనపల్లి వెడుతున్నాను. పంచాంగాలు వచ్చి ఉంటాయి. తెచ్చి సావకాశంగా చదివి విప్పిస్తాను." అని వాళ్లని నచ్చి పంపడానికి తల ప్రాణం తోకకి వచ్చింది. ఏవేవో అడిగారు. అన్నిటికీ అవును, కాదని జవాబు చెప్పి నచ్చి పంపేడు.

శనివారం మధ్యాహ్నం మదనపల్లి వచ్చి ఓ స్నేహితుని ఇంట్లో తిష్టా వేశాడు వేణు. మిత్రునికి తన అవస్థను వివరించినా అతగాడు నవ్వి, నవ్వి రింపాడు పెదవుల్ని.

"హాయ్ బోడి పంచాంగం గురించి కొంగెట్టుకున్నావ్ ఎవరో వాన్ని ఇంగ్లీష్ డేట్స్ అన్నేక పోయావా ? చచ్చుమొహమా ? నర్లే. ఈ సమీపంలో జ్యోతిషం చెప్పే ఒకతను ఉన్నాడు. బాగా చెబుతాడట. నిన్ను దరిపెట్టే వస్తాను. నేర్చుకోవలసిందంతా నేర్చుకో బైదిబై నేను మాత్రం అక్కడ ఉండను. 'బోర్' కొట్టించేయగలడు."

అంటూ అప్పుడే బయల్దేరాడు.

వృద్ధాప్యంలో ఉన్నాడు. కండ పుష్టిగా ఉన్నాడు. వేణును ఆయన సాదరంగా ఆహ్వానించి వేణు పరిస్థితుల్ని ఆకళించుకున్నాడు.

"చూడు బాబూ ఇంగ్లీషులో ఎం. ఎ. అంటాడు. తెలుగు తారీఖు తెలీదు. తెలుగువాడుగా పుట్టి భవ మాతృదేవి పాలనే త్రాగి ఆమెకే ద్రోహం తలపెడుతున్నాడు." అంటూ ఆయన ఇప్పటి తరం వారిని అవహేళన చేస్తూ, తన జ్యోతిష ఫలితాలు ఎంత నిక్కచ్చిగా జరిగేవో తెలిపాడు ఉత్సాహంగా.

పంచాగ శ్రవణాఫలం (ఆయుర్వృద్ధిం, పుత్ర పౌత్రాభి వృద్ధిం, ఆరోగ్యం, పుణ్యాకటం. . . మొదలైనవి) మొదలుబెట్టి వాస్తు పురుషుని లక్షణాలు, అతగాడు నిద్రలేచే సమయాలు, రాహుకాల, గుళిక, యమగండకాలాలు, బల్లి పతన ఫలాలు, పేరునుబట్టి ఆయా నక్షత్రాల ఎన్నికలు, సంవత్సరానికి రాజు, మంత్రి, సేనాపతి, సంవత్సర ఫలితాలు, మకర సంక్రాంతి పురుషుని లక్షణాలు, చంద్రగ్రహణ సూర్యగ్రహణాలు, ప్రయాణానికి తగిన నక్షత్రాలు, అనేక వివాహావతరణ, తారీఖుని బట్టి దోగ, నేత్ర, జీవలక్షణాలు, లగ్నశేష ఫలాఫలాలు, ఋతు శకున ఫలాలు, వార శూలలు, గ్రహ బలాలు—

కండ్ల
అందానికి
రక్షణకు

దర్ బార్ కాజల్

కాటుక (రిజిస్టర్డు)

తయారుచేయువారు :—
రాంబీర్ కంపెని, బొంబాయి-4.

సువాసనలు వెదజల్లే, మీకు సొగసు సమకూర్చే పామొలీవ్ లవెండర్ టాల్క్

మీకు నచ్చే సువాసనలు మీ కోసం తిరిగి సృష్టించ బడ్డాయి ! ప్రపంచ సౌందర్య కేంద్రాలనుంచి. గతంలో సులభంగా దిగుమతి అయ్యే సువాసనల గురించి మీరు ఇక కలలు గంటూ కూర్చోవక్కర్లేదు. ఈ నాడు పామొలీవ్ లవండర్ టాల్క్ తో, దానిలో కలసివ సువాసనలతో మిమ్మల్ని ముంచెత్తుకో గలరు. పామొలీవ్ లవండర్ ను వళ్లు అంతా జల్లుకొని సొగసుగా వుండండి.

పామొలీవ్ లవెండర్ టాల్క్ తో ఎప్పుడూ తాజాగా పరిమళ లావణ్యంగా వుండండి

ఇంకా లభ్యమయ్యేది పామొలీవ్ టాల్క్ డిలక్స్—17 పరిమళముల నమ్మికతము

త్రైలోక్య వశ్యాకరం

ఇత్యాదివి బోలెడు ఆయన సహాయాన స్థూలంగా తెలుసుకోసాగాడు.

శని, ఆదివారాలు రెండురోజులు కష్టంగా కాక పోయినా, పంచాంగం కొని ప్రాథమిక సూత్రాలు అవగాహన చేసుకోసాగేడు వేణు.

సోమవారం బడిపల్లెకు చేరేడు వేణు కొంత ధైర్యాన్ని పుంజుకుని.

రాత్రి వంటచేసి, అన్నం తింటున్న వేణువద్దకు పక్కింటి సరసప్ప వచ్చాడు.

"రేపు రాహుకాల మెప్పుడు. దాని ప్రత్యారి" అని అడిగాడు.

సోమ, శని, శుక్ర, బుధ, గురు, మంగళాది క్రమాన్ని ఒకటిన్నర గంటలు చేరుస్తూ లెక్క చేసి చెప్పాడు.

ఇంతలో కొంత మంది పంచాంగం క్రొత్తది వచ్చిందనగానే వచ్చారు.

వర్షాలు ఎలా ఉందంటూ పదేపదే అడుగ సాగేరు వేణుని. వీరే ప్రాణాధారం ! అది లేకపోతే పట్లు అన్నీ లేనట్టేకదా !

వేణు పంచాంగం తెరచాడు. ". . . 2 తూములు వర్షం, 3 తూముల గాలి, పంటలు 7 పిసములకు పైగా ఫలితమిచ్చును. దక్షిణదేశం సుభిక్షముగా ఉండును . . ." అని చదువుతూ అర్థాన్ని చెప్పేడు.

మకర సంక్రాంతి పురుషుని ఆకారాన్ని చెప్పేడు.

శ్లో. త్రిశీర్షం ద్వ్యముఖంచైవ, పంచవక్త్రం,
త్రినేత్రకం లంభ
కర్ణం రక్తదంతం లంభ భ్రూదీర్ఘ నాశికం
అష్టబాహుద్విపాదంచ
వికృతిం కృష్ణవర్ణకం షష్టి యోజన విస్తీ
ర్ణం తత
యోజన మున్నతం ద్వాదశం స్మృతి
ఏవం రూపం నవ
జ్ఞేయ సంక్రాంతి పురుష లక్షణం.

శ్లోకార్థాన్ని వివరించాడు.

అస్య పురుషస్య మహోదర నామయం—
చోరణా మరిష్టం,
బిల్వోదక స్నానం—శుభం,తిలాక్ష తధారణం—
తపోధనుకే
రిష్టం, అష్టాస్త్రాయుధం—యుద్ధం—

ఇవన్నీ ఎక్కువసేపు చదివి వినిపించాడు.

సంవత్సర ఫలాలు చెప్పడంలో వళ్ళ జనం సంతృప్తి పడ్డారని వాళ్ళ ముఖాలు చూసి తెలుసు కుని వేణు సంతోషించాడు. అడుగడుగున తనకు మింగలాని కడిగా ఉన్న ఈ పంచాంగం పెదద పూరట కల్గింది.

తర్వాత ఎవరొచ్చినా, ఎక్కడడిగినా సమయా సందర్భాలననుసరించి ఠంచన్ గా సందేహాలు లేకుండా తపీమని తెలిసినట్టు చెప్పేవాడు. రోజు రోజుకి ప్రావీణ్యత తెచ్చుకో గలిగాడు. అభ్యాసం కూసువిద్య అయింది.

వేణుకిక భర్తాలేదు.

★